

Vse spise, v oceno poslane krajige itd. je pošiljati na vredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravnštvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/l. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštine. Rokopisov ne vratimo. Telefon uredn. 312

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znača za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna štev. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po 2 Din od petih vrst. Inseratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

† Anton Brezovnik,

ustanovnik »Zaveze Jugosl. učiteljstva«.

V torek, 20. novembra 1923 je umrl v 70. letu starosti na svojem posestvu v Vojniku Anton Brezovnik, učitelj v pokoju, posestnik in predsednik ondotne posojilnice.

Pokojni Anton Brezovnik si je stekel veliko zaslug tudi v naši stanovski organizaciji. Z veliko vremena je dolgo dobo let vodil »Učiteljsko društvo za celjski okraj«, posebno aktivn je pa bil pri združitvi vseh slovenskih učiteljskih društev v skupno Zvezo. Skupno s tovarišem Franom Kocbekom in pokojnim Arminom Gradišnikom je osnoval »Zavezijo jugoslovenskih učiteljskih društev«. Njegovo ime ima častno mesto v »Spominškem spisu« ob 25letnici Zaveze, ki je izšlo v Ljubljani leta 1913.

Pokojni Anton Brezovnik se je rodil 30. majnika 1853. leta v Vrhih pri Slovenjgradcu. Iz domače nemške »Kreisschule« v Slovenjgradcu je prišel v Celje na gimnazijo. Gimnazije v Celju ni končal, ker je bil preveč aktiv v svoji narodni zavednosti in slovenski odločnosti, je postal žrtev tedanjega režima in je moral v osmi šoli izostati. Šel je na učiteljsko pedagogijo v Gradec, odkoder se je v enem letu vrnil v domovino.

Kot provizorični učitelj je bil najprej nameščen pri Mariji Puščavi na Pohorju, služboval je nato še na šoli v Framu, odkoder je prišel leta 1884. kot učitelj na šolo v Vojnik, na kateri je deloval do predčasne svoje upokojitve leta 1897.

Prvi naskok na organizacijo slov. učiteljstva v Italiji.

(Učiteljski sindikat »Eia«).

Solska vodstva sežanskega okraja so prejela v italijanskem jeziku pisano okrožnico, ki se glasi:

»Poriča se Vam, da se je v sežanskem solskem okraju, z začasnim sedežem v Gorjanskem, ustanovil učiteljski sindikat »Eia«.

Namen tega sindikata je postaviti temelje (cementare) bratskemu razmerju med učitelji okraja, pomagati pri rešitvi

Njegovo delo v Vojniku na šolskem, prosvetnem, narodno - buditeljskem in narodno - gospodarskem polju označuje in ostro karakterizira njegov trden značaj in njegovo neumorno in jekleno voljo, s koto je gradil in ustvarjal za splošnost.

Od leta 1889. pa do dni osvobojenja je bil pok. Brezovnik član okrajnega šolskega sveta celjskega, v kojem je s svojo vplivno in preprivečevalno besedo storil mnogo, mnogo dobrega za naše narodno šolstvo.

Po upokojitvi se je posvetil narodno-gospodarskemu delu. Pred 26 leti je osnoval Posojilnico na Vojniku, ki jo je vodil vzorno, nesebično, zadružno vzgledno do svoje smrti. Posojilnica je bila narodu v močno oporo v dobi nemškega pritiska. Bil je tudi dolgoletni odbornik Zvezne tiskarske v Celju.

Anton Brezovnik je znan tudi kot mladinski pisatelj. Izpod njegovega spretenga in izredno lahkega peresa je izšlo več mladinskih in šaljivih del, tako n. pr. »Šaljivi Slovenec«, zbirka kratkočasnic, ki je doživel dve izdaji (1884. in 1896). »Zakaj! Zato!«, zbirka pravljic in pripovedk (1894.), »Zeleni listi«, knjižnica za mladino, »Zvončki«, zbirka pesmi (1887.). Dopolnil je tudi v »Popotnika«, celjsko »Dōmovino« itd.

Možu, ki si je postavil z združitvijo slovenskega učiteljstva v edinstveno Zvezo v naši organizaciji častno mesto, bodo ohranjen trajen spomin!

Šolski vodstva sežanskega okraja so prejela v italijanskem jeziku pisano okrožnico, ki se glasi:

»Poriča se Vam, da se je v sežanskem solskem okraju, z začasnim sedežem v Gorjanskem, ustanovil učiteljski sindikat »Eia«.

Namen tega sindikata je postaviti temelje (cementare) bratskemu razmerju med učitelji okraja, pomagati pri rešitvi

mehju kračih i laksih štiva obraduje se postepeno i slovnica i vežbe u govoru — pisanju, sastavcima itd. Tako se radi i postupa kod učenja sasvim stranog jezika. A pitajmo se malo, je li za Slovence srp.-hrv. jezik sasvim strani jezik, o kome učenici nemaju ni pojma? Ta za boga, danes sav svet zna i govor, da je to jedan jezik sa raznim narečjima i sa dva pisma. I kad znamo da je to jedan jezik, sa nekim razlikama, što nam preostaje drugo, nego te razlike tražiti, znati i zapamtiti. Za to je dovoljna čitanka, pa na temelju kračih i laksih štiva obradivati i slovnici i vežbiti se u govoru i u pis. sastavcima. A pedagoško pravilo i predmet za svako poučavanje je, da onaj koji poučava, treba da je sam potkovani. U obzir treba naravski ujeti prilike u kojima i pod kojima živimo. Skoro svi slovenski učitelji nisu naime učili srp.-hrv. jezik, te im zadeje, recimo, slovnica osobite potreške. Oni su po naredbi dužni da i srp.-hrv. jezik poučavaju. Težko je to, kad moraš poučavati predmet, koji te nije dobro poznat! Ali tako je i stime se moramo sprijateljiti. Treba nastojati, da se taj predmet upozna, pa tražiti sredstva za to. Učitelj će mnogo čitati, a da upozna slovnici, naručit će Gramatiku od dr. Matetić ili od Florschicha, koja je jeftinija i lakša.

Uzmimo primer, kako će učitelj poučavati srp.-hrv. jezik. Onaj učitelj, koji

Vsi, ki imajo namen se včlaniti, najto javijo, ustno ali pisomno, predsedniku pripravljalnega odbora Avreliju Vittori-ju, voditelju šole v Gorjanskem. Seja, v kateri se bo izbralo vodstvo, se bo sklical z novo okrožnico. Te seje se bodo smeli udeležiti vsi učitelji in učiteljice, uslužbeni v našem okraju, če so ali niso pričlani svoj pristop.

Za učiteljski sindikat »Eia« pripravljalni odbor: Predsednik Aurelio Vittori, šolski voditelj; blagajnik Steinmajer Franc, učitelj; zaupniki: Kosmina Giovanni, šolski voditelj; Pibernik Giovanni, učitelj; Vlachovich Giovanni, učitelj voditelj.

Sežana, 9. novembra 1923.

Slovenci smo dobre duše in vajeni še izza avstrijskih časov, da so se nam mogotci dobrikalji in nas vabili v svojo sredo; a bili smo tudi vajeni, da se je z učiteljstvom delalo, kakor se dela z intelektualnim delavcem, ki zna ločiti vino od vode. Sindikat hoče postaviti temelje bratskemu razmerju med učitelji? S čim? Z razbijanjem njihovih, v izključno stanovski in ne politično pobaranvi organizaciji, združenih vrst? In pa s tem, da se vprežejo učitelji v jarem tiste stranke, ki se baha z napadi na naše narodne domove, — ki išče denuncijante v učiteljskih vrstah — ki je doseglja, da se naše šole izpreminjajo v potujčevalnice? Iščete bratstvo (kako čudno cinično zveni ta beseda po dogodkih zadnjih dñi), dobro —

včlanite se v učiteljski zvezi, gotovo vas bo sprejela, ker je nepolitična in izključno stanovska. Tudi tam uveljavite lahko svoje misli, ako so nestrankarske in ako imajo namen koristiti šoli kot taki, tudi tam lahko pospešujete rešitev ekonomskih vprašanj — v okviru zakonitosti!

Sindikat hoče še pomagati pri rešitvi šolskih vprašanj, izvršujejo do natančnosti svoje dolžnosti napram naši vlad! Kako si to gospodje v pripravljalnem odboru predstavljajo, je težko določiti. Kakšen pomen ima torej tak patriotski in dolžnostno - skrupolozni sindikat? Ali morda potrebujejo vladne odredbe še sankcijo slovenskega učiteljstva?

Ne, gospodje pripravljalnega odbora, s takimi okrožnimi se naše učiteljstvo ne bo dalo preslepiti. Tudi je slovensku učiteljstvu dobro znan način vladanja v učiteljskih sindikatih: direktorij samostreno in ne glede na mnenje članov rešuje najdelikatnejša vprašanja — odgovornost pa nosi vse članstvo.

Na okrožnici so podpisani tudi nekateri slovenski učitelji — med njimi je tudi takih, ki se sramujejo priznati (v slovenski družbi, seveda), da so se udinjali fašizmu. Če bi se ne sramovali, bi dejali: vsaka glava svojo pamet, uveljaviti se hočejo v taboru nasprotnikov in rešiti kar se rešiti da, a ker se sramujejo in ker taje — naj se sodijo sami!

»Edinost«, 15. okt. 1923.

Veliki ilustrovani

Učiteljski koledar

za 1. 1924 je v tisku in izide v najkrajšem času.

Za prednaročnike je cena koledarju znižana

na 15 dinarjev.

Vse one, ki so plačali po prvem oglasu 20 Din, se razlika vrne. Poverjeniki imajo pravo do 10% od nabranih predplačil.

Koledar bo obsegal 13 tiskovnih pol in bo imel prispevke naših najpriznanejših književnih in pedagoških delavcev ter njihove slike. Vseboval bo tudi navodila in izvlečke iz zakonov in naredb, ki so potrebni vsakemu učitelju.

Izdaja knjige zahteva velikih materialnih žrtev, zato apeliramo na celokupno učiteljstvo, da takoj vpošlje predplačilo in pomaga Udruženju s tem poslom.

Udruženje Jugosl. Učit. — Beograd.

Ker se je tisk koledarja zakasnil, podaljšamo rok za predplačilo in naročnino do 10. decembra t. l. S tem dnem naj okrajna učiteljska društva in nabiralcu naročnikov pošljejo natančno število izvodov, ki jih naročajo na poverjeništvo.

Poverjeništvo UJU v Ljubljani.

čel!« Itd. Kad je štivo pročitao, učitelj će opaziti da svi učenici nisu razumeli sve reči, pa će ih učitelj upozoriti na Rečnik u knjizi, pri čem se daci vežbaju u traženju reči. Manje poznate reči treba beležiti i pamtit. Kad je i to učinjeno i kad su učenici zapamtili reči i nekoliko puta pročitali (a pošto je lepo, kratko i lako, mnogi su ga učenici več i napamet naučili), učitelj može da ispituje: Tko je živio u nekom selu? ili: Gde je živio bačvar Vuk? Kakov je on bio? ili: Je li on čuo? Kamo dode (je došao) jednog dana? Pošto? Tko u tom naide (tko je u tom našao)? Sto mu je rekao? ili kako je pozdravio Vuka? Sto je Vuk odgovorio? Zašto je tako odgovorio? Sto je još prialjatelj pital Vuka? Kako mu je Vuk odgovorao? Dobro, a sad tko bi to znao sam pripovedati? Još jedanput ti X, Y itd. Pitajta se katkada moraju písati i pamtit, da tako uzmognu i učenici jedan drugoga ispitivati. Štivo se može za vežbu prepisati, a može se zadati, da ga daci napamet (iz glave) napišu. I tu se može nešto slovenske (razlike!) obraditi, n. pr. Vidite deco, mi kažemo: živel, bil, razsušil, a naši Hrvati i Srbi kažu: živeo, bio, rasušio. Kad njih se dakle ono I na koncu reči i sloga pretvorilo u O (Primeri: v Ptiju, vnuč, vstajati itd.); mi kažemo so, oni su (o = u; primeri: jo = ju, mož = muž, kopajo = kopaju, itd.); mi kažemo: kateri, oni: koji, mi: čeber, oni: čabar (e = a, prime-

LISTEK.

Čitanka ili vežbenica?

Ljutomerško učiteljsko društvo na svojoj poslednjoj skupštini izjavilo se i stvorilo zaključak, da Jedrliničeva »Družba srpsku ili hrvatsku čitanku« neće uvesti u svoje šole kao udžbenik za srp.-hrv. jezik, jer da nije metodična (nema »govornih vaj« i nije sastavljena po primeru Schreinerove vežbenice), pa će, dok se ne stvorí jedna metodična čitanka, koja će imati »govorne vaje« i koja će biti učinjena po Schreinerovom recepciju, segnuti po samopomoći.

Ja sam ovu izjavu, odnosno zaključak pročitao i stao da mislim i premisljam, na temelju čega je stvoren takav zaključak. I do danas to je za mene jedna zagonetka. Jer, pre svega treba da spomenem, tu se radi o čitanci, ne o vežbenici. Vežbenica po primeru Schreinerove ili Berlitzove ili kojemu dragu, služi za učenje jednog sasvim stranog jezika, o kojem učenik nema absolutno nikakva pojma. I kod učenja jednog sasvim stranog jezika upotrebljava se najpre vežbenica sa jednostavnim vežbama, pa teža, u višim tečajevima ne čemo se služiti vežbenicom, nego primerenom čitankom, koja sadržaje kračih i dužih, laksih i težih štiva. Na temelju čitanke, t. j. na te-

melju kračih i laksih štiva obraduje se postepeno i slovnica i vežbe u govoru — pisanju, sastavcima itd. Tako se radi i postupa kod učenja sasvim stranog jezika. A pitajmo se malo, je li za Slovence srp.-hrv. jezik sasvim strani jezik, o kome učenici nemaju ni pojma? Ta za boga, danes sav svet zna i govor, da je to jedan jezik sa raznim narečjima i sa dva pisma. I kad znamo da je to jedan jezik, sa nekim razlikama, što nam preostaje drugo, nego te razlike tražiti, znati i zapamtiti. Za to je dovoljna čitanka, pa na temelju kračih i laksih štiva obradivati i slovnici i vežbiti se u govoru i u pis. sastavcima. A pedagoško pravilo i predmet za svako poučavanje je, da onaj koji poučava, treba da je sam potkovani. U obzir treba naravski ujeti prilike u kojima i pod kojima živimo. Skoro svi slovenski učitelji nisu naime učili srp.-hrv. jezik, te im zadeje, recimo, slovnica osobite potreške. Oni su po naredbi dužni da i srp.-hrv. jezik poučavaju. Težko je to, kad moraš poučavati predmet, koji te nije dobro poznat! Ali tako je i stime se moramo sprijateljiti. Treba nastojati, da se taj predmet upozna, pa tražiti sredstva za to. Učitelj će mnogo čitati, a da upozna slovnici, naručit će Gramatiku od dr. Matetić ili od Florschicha, koja je jeftinija i lakša.

Uzmimo primer, kako će učitelj poučavati srp.-hrv. jezik. Onaj učitelj, koji

Trgovsko-obrtno in kmetijsko šolstvo.

— Na večstranska vprašanja iz krovov učiteljstva obrtno-nadzorovalnih šol glede učnih knjig objavljamo naslednje: Res je, da je treba za pouk na obrtnih nadzorovalnih šolah tudi učnih knjig. Pred vojno smo bili z njimi še dokaj preskrbljeni, toda večina njih je zastarelih, spisanih v avstrijskem duhu in zato sedaj nerabnih. Po vojni pa so izšle od znanega strokovnjaka prof. g. H. Podkrajška spisane tri knjige, in sicer: Pomočniška izkušnja, cena 5 Din; Računstvo za ženske obrte, cena 10 Din in Knjigovodstvo za ženske obrte, cena 18 Din. Vse te knjige so vsega priporočila vredne, osobito pa priporočamo prvo izmed teh, t. j. Pomočniška izkušnja. Ta knjiga je sestavljena na podlagi vprašanj in odgovorov, ter vsebuje vse, česar je treba obrtniškemu vajencu oziroma pomočniku vedeti, ko dela izpit. Vobče bo rabil vsak obrtnik to knjigo z največjim pridom ob marsikaki priliki ter mu bo postala sčasoma nepogrešljiv vademedecum. Priporočamo tedaj vsem voditeljem obrtnih nadzorovalnih šol, da prigovarjajo vajence k nakupu te knjige in jo uvedejo na svojih zavodih kot učno knjigo, saj je pouk brez knjig dolgočasen in mrtev. Tudi učiteljstvu bo ta knjiga služila vrlo dobro, ker vsebuje vso tvarino, ki jo je treba vajencem znati in ker si na podlagi te more prirediti učni načrt za obrtne nadzorovalne šole. Vse te knjige se dobe v knjigarni Učiteljske skarne v Ljubljani.

Splošne vesti.

† Josip Stritar.

Dne 25. nov. ob 10. uri dopoldne je došla iz Rogaške Slatine vest, da je starosta naših pesnikov in pisateljev Josip Stritar težko obolel, in da se je bat katastrofe.

Na večer istega dne je došlo drugo poročilo: da je veliki genij ob 21. uri po noči za vedno zatishil oči.

O zadnjih trenotkih velikega pokojnika javlja podrobno poročilo sledenje: Stritar je v soboto proti večeru lahko obolel in po noči se je pojavila pljučnica. V nedeljo dopoldne je bolniku nekoliko odleglo. Popoldne se mu je stanje poslabšalo in starček-pesnik je prešel v agonijo. Ob 12.30 je navzoče še z razločnim glasom povpraševal: »Koliko je ura?« V težki agoniji je vedno povpraševal po svoji ženi: »Kje je moja žena?« Pesniku so ob smrtni postelji stregle narodne dame in za vsako postrežbo se je še tihko zahvaljeval: »Hvala! Hvala!...«

Ob 20.30. je nastopila kriza, opaziti je bilo težko hropenje. Ob njegovem postelji je takrat stala ga Podkrajškova-Harambasova, ki je prevzela nočno bolniško postrežbo.

Ob 21. uri je pesnik mirno za vedno zaspal.

Z Josipom Stritarjem je legel v grob voditelj velikega književnega pokreta v

ri: pes = pas, orel = orao, našel = našao itd., mi: prijatelj, oni: prijatelj, mi: si li, ili, ali si, oni: jesli (jesam li, jesli li, je li itd.). Itd. Na ovo štivo nadovezat će se št. 77. Gluhak i slepac. Na ovo št. 2. Svet (pesmice), pa 7. Dva brata bez sene (opet pesmica). Št. 13. U care Trojana kozje uši, dasta je dugo a sasvim lako i zanimivo. Kod svakog štiva može se upamtiti koje slovničko pravilo, koja razlika, i to slučajno ili sustavno. Mnoga se štiva samo čitaju, te se ne mora zahtevati samostalno pripovedanje. Takova su štiva 47., 48., 51. itd. Ali tako nacionalna štiva čitaju se mnogo puta i često. Deca to vole. Nekoja štiva trebat će naučiti napamet, n. pr. 59. »Oslobodenja Jugoslavija«. Nekoja štiva prenet ćemo u koje drugo lice jednine i množine. Na pr. št. 8. »Budi svoj« ovako: Bit ću svoj. Nije dosta, da posvetim um i da ga nakrcam znanjem, treba da podam stegu i mojim osećajima i mojoj volji. Što mi kaže um itd. Na temelju štiva moći ćem zadavati i pismene radnje.

I ovako vežbajući, uspeh je osiguran, a vežba se i učitelj i učenik. I po ovakovoj samopomoći treba da posegnemo. A čitanka ima po izbor štiva i pesama, lakših i težih, zabavnih i poučnih, pa nacionalnih.

Molim kolege, koji poučavaju ovaj predmet, da se izjave u »Učit. Tov.« o metodi učenja srp.-hrv. jezika, jer je to vrlo aktuelno. Neka ujednu iznesu i poteškoće na koje najlaže učeči taj jezik.

Tomo Jedrlinič.

letih 70 in 80, pesnik in veliki mladinski pisatelj, eden največjih oblikovalcev slovenskega jezika. Mož velike energije in ustvarjanja.

Ni danes naša naloga, da naštevamo njegova dela, ki ga poveličujejo; tudi ni naš namen, da obširno pišemo o njegovem življenjepisu; nikakor se nočemo oddolževati velikemu geniju z našim stanovskim tiskom: slovensko učiteljstvo se hoče oddolžiti velikemu duhu v soli, kjer hoče vsejati v nežna srca mladih njegove vzore in kjer hoče izpregovoriti o njegovem životopisu. K mlašini, do katere se je sam obračal s polnim zaupanjem naj bo v tem trenotku Jobrnjena tudi naša pot: da prav in na pravem mestu postavimo spomenik možu, katerega življenjske sile so nas v teh dneh zapustile, a katerega duh bo živel med nami in v našem narodu — potom mladine.

Pokažimo mladini njegove vzore in njegova dejanja.

Slava velikemu geniju!

IZ SEJE VIŠJEGA ŠOLSKEGA SVETA.

V četrtek, dne 22. t. m. se je vršila seja višjega šolskega sveta. Predsednik gosp. dr. Stan. Beuk je otvoril sejo, pozdravil člane in ugotovil sklepnost. Zapisnik zadnje seje se je na predlog overovatelja L. Jelenca odobril. Za overovatelja današnje seje je predsednik imenoval stolnega dekanu Nadraha in podpredsednika Frana Skulja. Takoj pri otvoritvi seje je opozoril gospod predsednik na člen 52. uradniškega zakona o državnih nameščencih ter izjavil, da imenuje uradnike na položaj v glavnih skupinah prvih kategorij kralj na predlog pristojnega ministra, na položaje v nižjih skupinah pa pristojni minister, ki sme prenesti to pravico na podrejene organe. Z ozirom na to zakonsko določbo se sklene po daljši debati, da se postavi točka učiteljskega imenovanja z današnjega dnevnega reda, ministrstvo prosvete pa se naprosi, da prenese do uveljavljenja novega šolskega zakona pravico učiteljskih imenovanj na višji šolski svet. Nato je podal nadzornik za srednje šole dr. Poljanec zanimivo poročilo o meščanskih šolah, nadzornik za srednje šole Wester pa poročilo o napredku in vedenju učencev v minulem šolskem letu in o stanju srednjih šol v tekočem šolskem letu. Oba nadzornika sta predložila pomnoženi poročili. Dalje se potrdi izključitev dveh učencev, enega iz državne gimnazije v Ljubljani krajevno, drugega na državni realni gimnaziji s slovenskim in nemškim učnim jezikom iz vseh zavodov v Ljubljani. Na predlog nadzornika Gangla se iz rodbinskih ozirov premesti učiteljica Eliza Zupančičeva z Dvora v Hinje. Na pomožni šoli v Mariboru se sistemizirajo tri učna mesta in odobri pripravljalni razred. Šola se osvoji, ko dobi v to primerne prostore. Razširijo se te-le šole: okoliška deška osnovna šola v Celju v sedemrazrednico, otvori se r. k. osnovna šola z dvema razredoma v Mali Poljani v Prekmurju, osnovna šola v Gornjih Slavecih iz ene v dvorazrednico, r. k. osnovna šola v Tišini v štirirazrednico, osnovna šola v Vitanju iz štiri v petrazrednico, osnovna šola v Laškem iz šest v sedemrazrednico, osnovna šola pri Sv. Andreu nad Polzeljo iz ene v dvorazrednico, osnovna šola v Zalogu pri Ljubljani iz štiri v petrazrednico, osnovna šola v Hrušici iz štiri v petrazrednico in osnovna šola na Ježici iz štiri v petrazrednico. Slednjič se stavijo predlogi za vpokojitev 43 učiteljskih oseb, večinoma na lastno prošnjo. — Nato zaključi predsednik sejo.

— **Socialno-etične naloge osnovnega šolstva.** (Ljudska visoka šola v Ljubljani.) V nedeljo, 25. t. m. je predaval v zbornični dvorani na univerzi ob 10. uri. Med učiteljičevimi predlogi za vpokojitev 43 učiteljskih oseb, večinoma na lastno prošnjo. — Nato zaključi predsednik sejo.

— **Socialno-etične naloge osnovnega šolstva.** (Ljudska visoka šola v Ljubljani.) V nedeljo, 25. t. m. je predaval v zbornični dvorani na univerzi ob 10. uri. Med učiteljičevimi predlogi za vpokojitev 43 učiteljskih oseb, večinoma na lastno prošnjo. — Nato zaključi predsednik sejo.

kulteti ljubljanske univerze, ki naj bi proučevala socialna vprašanja, širila zanimanje zanje in s tem največ pripomogla k realizaciji socialne vzgoje našega naroda. Lahko rečemo, da je predavanje lepo uspelo. Prihodnje predavanje »O zaščiti zanemarjene dece« se vrši v nedeljo ob 10. uri istotam.

— **Predavanje o potrebi kulturnega proučavanja našega naroda.** Ljubljansko učiteljsko društvo priredi v soboto, 8. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne v risalnici tukajšnje realke široko zasnovano predavanje. Predava g. univ. profesor dr. Niko Radojčič o temi: O potrebi kulturnega proučavanja Slovencev. Predavanje bo strog strokovno in znanstveno in ima predvsem namen, seznaniti inteligenco s stremljenji naših znanstvenikov, geografov in zgodovinarjev na polju proučavanja Slovenije s posebnim ozirom na nje geografski, kulturni in gospodarski pomen. Predavanje je namenjeno širšim inteligenčnim krogom. Predvsem vabi odbor ljubljanskega učiteljskega društva vse stanovske tovariše in tovarišice, dalje g. profesorje vseh srednjih in sorodnih šol, posebno mlajše gospode, gosp. akademike in učiteljičnice, da se predavanja sigurno udeleže.

— **Učiteljsko društvo za kočevski okraj.** Z ozirom na sklep zadnje odborove seje prosi blagajničarka, da vsi člani pravljajo čim preje letošnjo članarino, da lahko uredimo naše račune z glavnim blagajno.

— **Vse cenjene tovarišice in tovarišice slovenjebiških okrajev.** ki se namenjava udeležiti knjigovezniškega tečaja v Slov. Bistrici dne 7. decembra t. l. — začetek ob 9. uri — prosim, da prineso s seboj škarje, žepni nož, svinčnik, ravnilo z merilom in vsaj 5 broširanih knjig manj važne vsebine, da jih ne bo škoda, ako se prvi poizkus ne posrečijo. Vse drugo oskrbi predavatelj. Isto bo imel seboj večjo zalogo materijala, ki je težje dobavljiv in si ga bodo interesenti zamogli kupiti. — S tovariškim pozdravom vdani Zag ažen Ivan, predavatelj.

— **Opozorjamo na razpisani učni mestni v Vurbergu pri Ptiju.** eno mesto učitelja in eno mesto učiteljice. Kraj je veleničen, prebivalstvo šoli naklonjeno. Stanovanje tudi za poročence zagotovljeno v posebni, lepi hiši blizu šolskega poslopja. Vse življenske potrebščine je dobiti v bližini po zmerni ceni. Hvaležno polje za izvenško delovanje, učitelj-pevec posebno dobro došel.

— **Učiteljem in učiteljicam petja in glasbe na učiteljičih, srednjih in meščanskih šolah v Sloveniji.** V zmislu dogovora z nekaterimi strokovnimi tovariši sklicujem na 28. decembra ob 10. uri zjutraj v »Glasbeno sobo« ljubljanskega moškega državnega učiteljiča vse glasbene in pevske učitelje in učiteljice učiteljič, srednjih in meščanskih šol Slovenije v svrhu strokovne organizacije in pogovora o drugih nas zanimajočih važnih vprašanjih. Morbitne želje, predlogi itd. prosim na naslov: Emil Adamčič, glasbeni učitelj na državnem učiteljiču v Ljubljani.

— **Umrl je na Vrhniku nadučitelj tov. Karl Matajc.**

— **Tovariši — lovci!** Tvorica učil in šolskih potrebščin v Ljubljani potrebuje v svrhu svojega obrata razne ustrejne ptice in živali, ki bi bile primerne za gačenje. V ta namen se naprošajo vsi tovariši-lovci, naj nam o prilikah pošiljajo take eksemplare. **Stroške in poštino povrnemo.** Na delo tedaj: procvit naših gospodarskih podjetij je korist celotne naše organizacije, ker se čisti dobiček od njih uporablja izključno za organizacijo in načrno-kulture namene!

Naša kulturna organizacija.

ODBOROM OKRAJNIH UČITELJSKIH DRUŠTEV.

Ni treba posebej povdarjati velikega pomena zadružništva za gmotni in kulturni napredki našega naroda. Slovenci smo najbolje videli in občutili to v preteklosti. Med ustanovitelji in voditelji večine naših podeželskih zadrg na so bili narodni učitelji na prvem mestu. Žal, da starejša trdna garda učiteljev zadružnikov lega počasi v grob.

Skrbeti bomo moralni za naraščaj med mlajšim učiteljstvom. Smatramo, da bi bila vsled tega potrebna sistematična predavanja o zadružništvu na zborovnih okrajin učiteljskih društev. Obravnavala bi se lahko tista panoga zadružniških lega počasi v grob.

štva, ki bi bila za prizadeti kraj najaktualnejša.

Zadružna zveza v Celju je pripravljena dati za taka predavanja brezplačno na razpolago svojega predavatelja in istotako tudi razne brošure, pravila in tiskovine.

Pozivamo okrajna učiteljska društva in njihove odbore, da stavijo na dnevni red svojih zborovanj tudi predavanja narodno-gospodarske vsebine, in da se obračajo v tem oziru za predavatelja tudi na Zadružno Zvezo v Celju, kamor naj sporoči uro, dan in kraj zborovanja ter ako žele predavanja v zadružništvu v splošnem ali s posebnim ozirom na kako panoga zadružništva, ki je za dotični kraj posebno važna.

Predavanja pa naj se naznajo Zadružni Zvezzi toliko prej, da si zamore ista razvrstiti in prirediti predavanja.

Poverjeništvo UJU v Ljubljani.

Ferijalni Savez učiteljstva.

— **f Vsem P. F. S. v Sloveniji!** Da bomo imeli natančno statistiko učiteljev-ferijalcev, prosim vse tajnike učit. P. F. S., da mi v najkrajšem času pošljete sledeče podatke: Kdaj se je ustanovila P. F. S., koliko šteje članov, koliko je aktivnega denarja in kratko delovanje (event. prireditve itd.). Prilože naj se tudi razni nasveti, ki bodo koristili ferijalnemu cilju. Učitelji-ferijalci-ke! Zbirajte prostovoljne prispevke, kljub temu, da prispevate drugim organizacijam. Brez žrtev ni uspeha! Vem, da se bodo ponovile besede: »Samoj daj za to in za to«, a preko teh besed naj gredo vsaj tovariši-ice, ki so v pravem pomenu besede ferijalci-ferijalke. Pripravljajmo se na uspešno funkcijo »Ferijalnega skladala«, ki Vas naj ne straši. Če bomo hoteli razširiti ferijalno misel med tovariši-ice izven naše pokrajine, se ne smemo strašiti dela. Pri kongresu češko-slov. in jugoslovanskega učiteljstva l. 1924. moramo za ferijalno misel zainteresirati tudi češko-slov. tovarišice! Priprave so že v teku. Naprej do cilja! — Mrovlje, član odbora za nadz. in. osnov. učit. P. F. S. za SHS, Črnomelj.

Predavanja in poročila pri društvih.

— **s Učiteljsko društvo za Litijiški okraj,** 2. junija 1923 v Stični. Izmed 77 članov navzočih 60.

1. Naš gmotni položaj, poročal tov. M. Pelko.

2. O programu UJU, poročala tov. Zinka Vrščajeva.

3. O nadzorstvu šolskih vrtov, poročal Janko Levstik.

4. Ferijalni Savez, poročal tov. Gustav Luzner.

— **s Radovljisko okrajno učiteljsko društvo,** 22. oktobra 1923 na Jesenicah. Od 101 člana navzočih 64.

O dr. Žegevi brošuri predaval tov. Iv. Šegar.

O »školiozi« predaval tov. Fr. Zupančič.